

Livanu pilsētas 10 g. darbības atceri

nosvinēja š. g. 1. februārī. Svinības piedalījās visu bijušo sastāvu domnieki, saeimas deputāts Maizels, prāvests Kalinko un citi sabiedriski darbinieki. Svētkus ievadīja ar svinīgo domes sēdi. To atklāja domes pr-ks Puteklis un uzaicināja nodziedāt valsts himnu. Pagodina ar piecelšanos šini darbības posmā mirušos. Domes sekretārs Šapkins sniedz pārskatu par pašvaldības darbību.

Kad 1919. g. 3. oktobrī Livanī tika atbrīvoti no lielinieku režīma, pārvaldīšanu saņēma nacionālās armijas vara, ar komendantu Urpinu priekšgalā, kamēr 1920. gada sākumā iedzīvotāji tika uzaicināti izvēlēties miesta valdes priekšsēdētāju. Pilsoņi neviens negribēja tikt ievēlēti šini amatā, jo daļa miesta māju bij kara laikā pavisam iznīcinātas, un iedzīvotāju bij vēl maz un tiem pašiem nebija kārtīgi ko paēst. Par miesta valdes priekšsēdētāju galu galā tika ievēlēts Jānis Priede, kas uzaicināja par sekretaru Jāni Cirulnieku. — 1920. gada 15. februārī tika izvēlēta pirmā dome.

Pašvaldības (domes) pirmais uzdevums bija, atrast avotus, no kuriem smelt līdzekļus pašvaldības darbinieku atalgošanai un citu vajadzību segšanai. Tādēļ tika atrasti levedot tirgus nodokli un izvedamu preču nodokli, kas pašvaldības pastāvēšanas iesākumā arī pilnīgi pietika, jo sekretāram algu par mēnesi maksāja 400 rubļu (Ls 8.-) un valdes priekšsēdētājam 300 rubļu (Ls 6.-).

1920. un 1921. g. pašvaldība ierīkoja tā saucamo „Amerikāņu bērnu ķēķi”. Produktus caur valdību saņēma no Amerikas. Pašvaldībai vajadzēja gādāt par vārīšanu un izdalīšanu trūcīgu vecāku bērniem. 1920. g. 7. martā atjaunoja uguns apdr. biedrību. Pašvaldība ugunsdzēsēju b-bu ir visādi atbalstījusi, sākot no viņas atjaunošanas līdz pat pēdējam bridim. Ugunsdzēsamo riku iegādāšanai piešķir naudas zumas un nodeva b-bas ricībā motoršlirci Ls 5720.- vērtībā, kādu sumu pašvaldība izprasīja no valdības minētam mērķim.

Pašvaldības darbības pirmā laikā kancelejā vajadzēja pārdot arī sāli, siļķes, petroleju un gatavus apģērbus, ko saņēma no valdības caur Krustpils rajona apgādības iecirkņa pārzini. 1920. g. skolu apgādāšana pašvaldībai nedarija raizes, jo latviešu bērni apmeklēja Livanu pagasta skolu, kas atradās miestā, Peisinieka mājā un židu bērni apmeklēja skolu, ko uzturēja pate židu sabiedrība. 1921. g. pašvaldība jau sāka rūpēties par labierīcībām Livanos. Dome nolēma dot rīkojumu Rīgas, Baznīcas un Dzirnau ielu mājāsaimniekiem, uzturēt trotuārus pret saviem gruntsgabaliem. Tika atvērtas latviešu un židu pamatskolas, kuru atvēršana bij savienota ar neizsakāmām grūtībām, jo nebija ne skolas inventāra, ne attiecīgu telpu. 1925. gadā pašvaldība noslēdza līgumu ar Izglītības ministriju, pēc kura latviešu pamatskolu izglītības ministrija pārņēma savā pārziņāšanā un uzturēšanā. Tagad skola atrodas no Izglītības ministrijas uzceltā, pilnīgi līdzīga namā, kurā pārgāja 1928. g. rudenī un atrodas līdz šim. Tagad skolā darbojas 12 skolotāji pie 380 skolniekiem.

Židu skola tagad pārvietota pilsētas pašvaldības namā un tāni darbojas 7 skolotāji pie 153 skolniekiem. Skolas vajadzības budžeta kārtībā apgādā pašvaldība.

1921. gadā tika novilkta miesta administratīvās robežas, diezgan nelabvēlīgi, jo miesta teritorija plašākos apmēros nepieiet pie Daugavas.

No pašvaldības 1924. gada darbības atzīmējams, ka noslēgts līgums ar Livanu ražošanas b-bu „Straumi”, par elektrisku apgaismošanu. Tāni pat gadā pārvēlēja domi. Amatus sadalot T. Puteklis tika ievēlēts par domes priekšsēdētāju un P. Kaņeps par valdes priekšsēdētāju. Sekretārs bija Voldemārs Arkliņš.

1926. gads Livanu dzīvē un vēsturē ieņem izcilus vietu. Gada sākumā tika piešķirti 52 apbūves laukumi zemes pieprasītājiem dažādām vajadzībām. Zemes laukumi tika piešķirti no valsts zemes fonda, kas pašvaldībai tagad dod krietnus ienākumus un ir ieguvums, ko pašvaldība varēja iegūt vienīgi demokrātiskā valstī.

Tā paša gada jūlija mēnesī Livanu miestam tika piešķirtas pilsētas tiesības, kas gan pašvaldībai uzlika lielākus pienākumus, bet reizē ar to deva arī lielākas tiesības, piem.: atvērt savu tekošu rēķinu, jeb citiem vārdiem sakot, saņemt pašvaldībai pienākošās piemaksas pie valsts nodokļa tieši, nevis kā līdz šim caur D-pils aprīnķa valdi, ar kuru minētā nodokļa rēķini vēl līdz šim nav nokārtoti.

Sakarā ar pilsētas tiesību piešķiršanu un domnieku skaita noteikšanu uz 20, tika izdarīta domes sastāva pārvēlēšana. Amatus sadalot, par domes priekšsēdētāju tika ievēlēts Teodors Puteklis — par pilsētas galvu Voldemārs Tročimovs. Tai pašā gadā izbeidzās pašvaldībai finansielās grūtības. Tamdēļ arī jau 1927. gadā pašvaldība uzsāka celt pirmās celtnes, uzbūvējot tirgus laukumā pilsētas svaru māju un publisku atējas vietu.

Reizē ar to, pašvaldība griezās pie attiecīgām valsts iestādēm ar lūgumu par Rīgas ielas izbruģēšanu. Valdība ar saviem līdzekļiem 1928. g. uzsāka un 1929. gadā turpināja Livanos Rīgas ielas izbruģēšanu.

1929. gadā tika uzsākta arī pilsētas pašvaldības ēkas būve, kura turpinājās arī 1929. un 1930. g. tika tik tāju gatava, ka 4. janvārī vienā galā jau varēja pārvietoties pašvaldība.

1929. gadā tika izdarītas domes pārvēlēšanas un amatus sadalot, par domes priekšsēdētāju tika ievēlēts T. Puteklis, par valdes priekšsēdētāju Jānis Zvanitājs.

Jaunais nams pilsētas pašvaldībai izmaksās ap Ls 25.000.—.

Pēc pārskata kā pirmais jubilarus apsveica pilsētas galva Zvanitājs, novēlot pilsētai plaukt un ziedēt. Uzaicināja nodziedāt „Nevis slinkojot un pūstot”. Vēl apsveica Saeimas deputāts Maizels, namīpašnieku b-bas pr-ks Cirulnieks, pretalkohola b-bas bij. domnieks Zieds, 6 kl. pamatskolas pārzinis Kāpostiņš, prāvests Kalinko, visu sastāvu domnieks H. Roze un citi. Škiroties visi izteica vēlēšanos, lai nākošu desmitgadu jubileju atzīmētu ar vidusskolas nodibināšanu. rr.